KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 2.7.2002
KOM(2002) 347 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

om

Virksomhedernes sociale ansvar: Virksomhedernes bidrag til bæredygtig udvikling

INDHOLDSFORTEGNELSE

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN om Virksomhedernes sociale ansvar: Virksomhedernes bidrag til bæredygtig udvikling 1

1 Indledning 3

2 Sammenfatning af høringen vedrørende grønbogen om VSA 3

3 Et sæt europæiske rammer for foranstaltninger vedrørende VSA 5

4 Forbedring af kendskabet til VSA og fremme af udvekslingen af erfaringer og god praksis 9

4.1 Udbredelse af kendskabet til betydningen af VSA for virksomhederne ogsamfundet 9

4.2 Fremme af udveksling af erfaring og god praksis vedrørende VSA mellem virksomhederne 11

4.3 Fremme af udveksling af erfaring og god praksis vedrørende VSA mellem medlemsstaterne 11

4.4 Udvikling af ledelsesmæssige færdigheder inden for området VSA 11

4.5 Fremme af VSA blandt SMV'erne 12

5 Fremme af konvergens og gennemsigtighed i forbindelse med praksis og redskaber på området for VSA 13

5.1 Adfærdskodekser 14

5.2 Ledelsesstandarder 15

5.3 Måling, rapportering og troværdighed 15

5.4 Mærkning 16

5.5 Socialt ansvarlige investeringer 17

6 Tilrettelæggelse af et forum om VSA for en række forskellige interessenter på EU-plan (EU's interessentforum) 18

7 Integration af VSA i alle EU's politikker 20

7.1 Politikken vedrørende beskæftigelse samt sociale anliggender og arbejdsmarkedsforhold 21

7.2 Erhvervspolitik 21

7.3 Miljøpolitik 22

7.4 Forbrugerpolitik 23

7.5 Politikken vedrørende offentlige indkøb 23

7.6 Udenrigspolitik, herunder udviklingspolitik og handel 24

7.7 Offentlige forvaltninger 26

1 INDLEDNING

I juli 2001 forelagde Kommissionen en grønbog med titlen: *"Fremme af en europæisk ramme for virksomhedernes sociale ansvar"* [1]. Formålet med dokumentet var for det første at iværksætte en debat om konceptet virksomhedernes sociale ansvar (VSA) og for det andet at bestemme, hvordan man kan oprette et partnerskab for udvikling af et sæt europæiske rammer for fremme af VSA.

I grønbogen defineres VSA som *"et koncept, hvor virksomhederne frivilligt integrerer sociale og miljømæssige hensyn i deres forretningsaktiviteter og i deres interaktion med deres interessenter"*, da de i stigende grad er opmærksomme på, at en ansvarlig adfærd medfører, at virksomheden får bæredygtig succes. VSA drejer sig også om at forvalte ændringer på virksomhedsplan på socialt ansvarlig vis. Det gør sig gældende, når en virksomhed tilstræber at skabe en balance mellem de forskellige interessenters krav og behov, som er acceptabel for alle parter. Hvis det lykkes virksomhederne at forvalte ændringerne på en måde, som er socialt ansvarlig, vil det have gunstig betydning på det makroøkonomiske plan.

VSA kan derfor bidrage til, at man opnår det strategiske mål om senest i 2010 at blive "*den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe en bæredygtig økonomisk vækst med flere og bedre job og større social samhørighed*", som blev vedtaget på topmødet i Lissabon i marts 2000, og til EU-strategien for bæredygtig udvikling.

Høringsprocessen om grønbogen har støttet Fællesskabets foranstaltninger vedrørende VSA. I denne meddelelse, som er en opfølgning på sidste års grønbog, forelægger Kommissionen EU's strategi for fremme af VSA. Den består af seks dele. I første del gives et resumé af resultaterne af høringsprocessen. I andel del beskrives den europæiske strategi for fremme af VSA, herunder en definition af konceptet VSA, hvorledes det indgår i rammerne for bæredygtig udvikling og dets påvirkning af erhvervslivet og samfundet. I del tre til seks beskrives de foranstaltninger, som er blevet foreslået i den forbindelse.

Meddelelsen er rettet mod EU-institutionerne, medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter samt erhvervs- og forbrugerorganisationer, de enkelte virksomheder og andre berørte parter, da den europæiske strategi for fremme af VSA kun kan udvikles yderligere og gennemføres gennem en fælles indsats fra deres side. Kommissionen opfordrer virksomhederne og deres interessenter samt arbejdsmarkedets parter i kandidatlandene til at slutte op om dette initiativ.

2 SAMMENFATNING AF HØRINGEN VEDRØRENDE GRØNBOGEN OM VSA

Kommissionen modtog mere end 250 reaktioner på grønbogen, og disse kan findes på Europa-webstedet på følgende adresse:
(http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-dial/csr/csr_responses.htm).
Cirka halvdelen af reaktionerne kom fra arbejdsgiverorganisationer, erhvervssammenslutninger og individuelle virksomheder. Fagforeninger og

[1] KOM(2001) 366.

interesseorganisationer stod også for en stor del af reaktionerne. Derudover har organisationer på lokalt, regionalt, nationalt, europæisk og internationalt plan samt akademikere og andre interesserede enkeltpersoner reageret.

EU-institutionerne Rådet, Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget har også vedtaget holdninger til grønbogen. Sluttelig har en række medlemsstater sendt deres kommentarer til Kommissionen.

I alle svarene hilste man grønbogen velkommen og bekræftede nytteværdien af åbne drøftelser om konceptet VSA. Næsten alle parter - arbejdsmarkedets parter og andre, som reagerede på grønbogen - gik ind for fællesskabsforanstaltninger på dette område.

Der er dog også betydelige forskelle mellem de forskellige holdninger, der blev givet udtryk for:

- Virksomhederne understregede vigtigheden af, at VSA er af frivillig karakter, at konceptet integreres i rammerne for bæredygtig udvikling, og af at indholdet heraf bør udvikles på globalt plan. Virksomhederne understregede, at der ikke vil kunne findes standardløsninger. Efter virksomhedernes mening ville forsøg på at regulere VSA på EU-plan få den forkerte effekt, da det ville hæmme kreativiteten og nyskabelsen blandt virksomhederne, som er motoren bag en vellykket udvikling af VSA, og kunne skabe interessekonflikter for virksomheder, der opererer i forskellige geografiske områder.

- Fagforeningerne og interesseorganisationerne understregede, at frivillige initiativer ikke er tilstrækkelige til at beskytte arbejdstagerne og borgernes rettigheder. De gik ind for et sæt lovgivningsmæssige rammer, som fastsætter minimumskrav og sikrer lige konkurrencevilkår. De insisterede også på, at forskellige former for praksis vedrørende VSA, hvis de skal være troværdige, ikke kan udvikles, gennemføres og evalueres ensidigt af virksomhederne, men snarere skal involvere de relevante interessenter. De bad også om effektive mekanismer, som skal sikre, at virksomhederne gøres ansvarlige for, hvordan de påvirker sociale og miljømæssige forhold.

- Investorerne understregede behovet for at øge offentliggørelsen og gennemsigtigheden af virksomhedernes praksis, ratingbureauernes metoder og investeringsforvaltningen blandt socialt ansvarlige investeringsfonde og pensionsfonde.

- Forbrugerorganisationerne understregede betydningen af troværdige og fuldstændige oplysninger om de etiske, sociale og miljømæssige forhold, hvorunder varer og tjenesteydelser fremstilles og markedsføres, således at disse kan fungere som rettesnor for forbrugernes købsbeslutninger.

- Rådet understregede i sin henstilling af 3. december 2001, at en europæisk tilgang til VSA kunne supplere eksisterende foranstaltninger på lokalt og nationalt plan, hvorved de får en merværdi, med henblik på at bidrage til udviklingen af VSA. Rådet nævnte, at VSA ikke kun kan bidrage til at fremme et højt niveau for social samhørighed, miljøbeskyttelse og respekt for grundlæggende rettigheder, men også til at forbedre konkurrenceevnen i alle typer virksomheder fra SMV'er til multinationale virksomheder og inden for alle aktivitetsområder.

- Det Økonomiske og Sociale Udvalg understregede, at principperne frivillige tiltag og miljømæssig, økonomisk og social bæredygtighed samt vejledning på grundlag af internationale organisationers nuværende aftaler skal være referencerammen for yderligere europæiske initiativer til støtte for virksomhedernes indsats for at være socialt ansvarlige.

- Regionsudvalget mente, at man på europæisk plan kan spille en rolle med hensyn til at tilvejebringe et sæt rammer for at øge kendskabet til VSA, fremme principper præget af ansvarlighed og hjælpe virksomhederne og de offentlige myndigheder med at tage hensyn til VSA i deres aktiviteter.

- Europa-Parlamentet foreslog at integrere VSA i alle EU's kompetenceområder, navnlig regional og social støtte, og at oprette en platform for VSA med deltagelse af en række forskellige interessenter på EU-plan. Man opfordrede virksomhederne til at gøre regnskabsmæssig brug af metoden med tredobbelt bundlinje for at tage højde for deres sociale og miljømæssige resultater, herunder menneskerettighedsdimensionen.

3 ET SÆT EUROPÆISKE RAMMER FOR FORANSTALTNINGER VEDRØRENDE VSA

Definition af VSA

VSA er et koncept, hvor virksomhederne på frivilligt plan integrerer sociale og miljømæssige hensyn i deres forretningsaktiviteter og i deres interaktion med deres interessenter.

En virksomheds hovedopgave er at skabe værdi gennem at fremstille varer og tjenesteydelser, som samfundet har brug for, hvorved der skabes et overskud for ejerne og aktionærerne samt velstand for samfundet, navnlig gennem løbende jobskabelse. Det pres, som sociale forhold og markedet lægger på virksomhederne, medfører dog gradvist en ændring af værdierne og horisonten for virksomhedens aktiviteter.

Der er i dag en stigende forståelse blandt virksomhederne for, at bæredygtig forretningsmæssig succes og shareholder value ikke alene opnås gennem maksimering af indtjeningen på kort sigt, men i stedet gennem en markedsorienteret og samtidig ansvarlig adfærd. Virksomhederne er opmærksomme på, at de kan bidrage til bæredygtig udvikling ved at forvalte deres operationer således, at de øger den økonomiske vækst og konkurrenceevnen, samtidig med at de tager hensyn til miljøbeskyttelse og fremmer det sociale ansvar, herunder forbrugernes interesser.

I den sammenhæng har et stigende antal virksomheder taget konceptet VSA til sig. På trods af den brede vifte af tilgange til VSA er der i høj grad enighed om de vigtigste karakteristika:

– VSA er, når en virksomheds frivillige adfærd rækker ud over de juridiske krav, fordi virksomheden mener, at denne adfærd er bedst for den på langt sigt.

– Der er en iboende forbindelse mellem VSA og konceptet bæredygtig udvikling: virksomhederne skal i forbindelse med deres operationer tage hensyn til de økonomiske, sociale og miljømæssige konsekvenser.

– VSA er ikke et frivilligt tilvalg til virksomhedens kerneaktiviteter, men vedrører den måde, hvorpå virksomheden forvaltes.

Der er en lang tradition for initiativer vedrørende social ansvarlighed blandt iværksættere i Europa. Forskellen mellem opfattelsen af VSA i dag og tidligere initiativer er, at man søger en strategisk forvaltning og at udvikle instrumenter i den sammenhæng. Det medfører en fremgangsmåde for virksomhederne, hvor interessenternes forventninger og princippet om løbende forbedringer og nyskabelse er placeret centralt i virksomhedsstrategien. Hvad VSA består af, afhænger af den enkelte virksomheds særlige forhold og de specifikke rammer, som den arbejder inden for, uanset om det er i eller uden for Europa. Med henblik på udvidelsen af EU er det dog vigtigt, at der i højere grad opnås en fælles opfattelse heraf i både medlemsstaterne og kandidatlandene.

Den stigende anerkendelse af VSA

VSA anerkendes af virksomhederne, de politiske beslutningstagere og andre interessenter som et betydningsfuldt element i de nye styringsformer, som er ved at opstå og kan hjælpe dem med at reagere på grundlæggende ændringer:

- Globaliseringen har skabt nye muligheder for virksomhederne, men den har også øget deres organisationsmæssige kompleksitet, og forøgelsen af forretningsaktiviteter i udlandet har medført nye forpligtelser på verdensplan, navnlig i udviklingslandene.

- Overvejelser vedrørende image og omdømme spiller en større og større rolle i et erhvervsliv præget af konkurrence, efterhånden som NGO'erne og forbrugerne ønsker flere oplysninger om de forhold, hvorunder varer og tjenesteydelser bliver til, og om, hvordan disse forhold påvirker bæredygtigheden, og gennem deres adfærd synes at belønne virksomheder med en socialt og miljømæssigt ansvarlig adfærd.

- Delvis som følge heraf beder de økonomiske interessenter om indsigt i oplysninger, som ligger ud over den almindelige finansielle redegørelse, således at de bedre kan vurdere, om forholdene i virksomheden vil medføre succes eller frembyder risici, og om virksomheden er lydhør over for den offentlige opinion.

- Efterhånden som viden og nyskabelse bliver af større og større betydning for konkurrenceevnen, har virksomhederne en større interesse i at beholde deres højtuddannede og højtkvalificerede ansatte.

Den globale dimension af VSA

Reaktionerne på grønbogen viser, at spørgsmål vedrørende VSA er af global karakter, hvilket afspejler, at et stigende antal virksomheder, herunder SMV'er, driver deres forretninger over hele verden, idet de udnytter liberaliseringen af markederne og integrationen af handelen og samarbejder med datterselskaber og leverandører i udviklingslandene.

Global styring og den indbyrdes sammenhæng mellem handel, investeringer og bæredygtig udvikling er hovedtemaer i drøftelserne om VSA. Faktisk vil kendskab til forhold og problemer vedrørende VSA bidrage til at fremme mere bæredygtige investeringer, mere effektivt udviklingssamarbejde og overførsel af teknologi.

Både processen vedrørende liberalisering af handelen og de finansielle markeder bør følges op af en hensigtsmæssig udvikling i retning af et effektivt globalt styringssystem, som også omfatter de sociale og miljømæssige dimensioner. Globaliseringen udsætter også i stigende grad virksomhederne for grænseoverskridende økonomisk kriminalitet, hvilket kræver en reaktion på internationalt plan.

Ved at overholde internationalt accepterede standarder kan multinationale virksomheder bidrage til at sikre, at internationale markeder fungerer på en mere bæredygtig måde, og det er derfor vigtigt, at fremme af VSA på internationalt plan tager udgangspunkt i internationale standarder og vedtagne instrumenter.

Der findes på nuværende tidspunkt to former for vedtagne instrumenter. For det første, er der OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, som er det mest omfattende, internationalt anerkendte sæt regler for multinationale virksomheders aktiviteter. Når de fremmer VSA i udviklingslandene, bør virksomheder fra EU påvise og offentliggøre, at de på verdensomspændende plan overholder disse regler. For det andet findes der bortset fra aftaler vedrørende VSA andre internationale aftaler, og regeringernes gennemførelse heraf bør fremmes. I sin meddelelse vedrørende "Fremme af grundlæggende arbejdstagerrettigheder og forbedring af de sociale styringssystemer i en globaliseret økonomi"[2] understregede Kommissionen, at der er behov for at sikre, at de grundlæggende arbejdsnormer respekteres i en globaliseret økonomi. Man understregede navnlig, at de grundlæggende arbejdsnormer er universelle, og at der er behov for, at man i adfærdskodekserne integrerer ILO's grundlæggende konventioner.

Samtidig er det en udfordring at finde frem til fælles rammer for den globale dimension af VSA på grund af forskelligartetheden med hensyn til de indenrigspolitiske rammer, beskyttelsen af arbejdstagerne og miljølovgivningen. I forbindelse med en række initiativer, hvori europæiske virksomheder deltager, som f.eks. Investors for Africa, World Business Council for Sustainable Development og FN's Global Compact har man søgt at indkredse grundlæggende principper og praksis. Den bagvedliggende tilgang bør være, at på globalt samt europæisk plan bør gennemførelsen af principperne for VSA også række ud over de lovkrav, som virksomhederne skal overholde, og tilgangene bør omfatte høring af de lokale interessenter.

I reaktionerne på grønbogen understregede man også den betydningsfulde rolle, som regeringerne, internationale organisationer og civilsamfundet spiller med hensyn til at øge kendskabet og håndhæve gennemførelsen af sociale og miljømæssige standarder, som er vedtaget på internationalt plan. Merværdien af EU's aktiviteter på dette område og af at fremme den internationale dimension af VSA beskrives i del 7.6.

Vanskeligheder forbundet med den videre udbredelse

De vanskeligheder, som er forbundet med en videre udbredelse og vedtagelse af en praksis vedrørende VSA blandt virksomhederne, skyldes utilstrækkelig:

---

2 KOM (2001) 416.

- viden om forholdet mellem VSA og virksomhedens resultater (de forretningsmæssige fordele)

- enighed mellem de forskellige involverede parter om et tilstrækkeligt koncept, som tager hensyn til den globale dimension af VSA, navnlig den forskelligartethed, som præger rammerne for indenrigspolitikken i verden

- undervisning vedrørende den rolle, som VSA spiller, navnlig på skoler, som underviser i erhvervsforhold og virksomhedsledelse

- viden og ressourcer blandt SMV'erne

- gennemsigtighed, som skyldes manglen på generelt accepterede instrumenter til udformning og forvaltning af samt kommunikation om politikkerne vedrørende VSA

- accept og anerkendelse af adfærd forbundet med VSA blandt forbrugerne og investorerne

- sammenhæng mellem de offentlige politikker.

Mod et sæt EU-rammer for foranstaltninger vedrørende VSA

I princippet er det helt klart op til virksomhederne selv at vedtage foranstaltninger vedrørende VSA, som er udformet i et dynamisk samspil mellem virksomhederne og deres interessenter. Da der findes dokumentation, som tyder på, at VSA skaber en værdi for samfundet ved at bidrage til en mere bæredygtig udvikling, kan de offentlige myndigheder ikke desto mindre spille en rolle ved at fremme en socialt og miljømæssigt set ansvarlig praksis blandt virksomhederne.

Behovet for offentlige foranstaltninger til fremme af VSA er også opstået på grund af utilstrækkelig styring på globalt og nationalt plan. I sin meddelelse *"Mod et globalt partnerskab for bæredygtig udvikling"* (13.2.2002) har Kommissionen understreget, at globaliseringen kan få negative konsekvenser, hvis den ikke styres. Offentlige politikker vedrørende VSA kan bidrage til at forme globaliseringen på en positiv måde ved at fremme en god praksis i virksomhederne, som supplerer den offentlige indsats for bæredygtig udvikling.

Fællesskabets foranstaltninger vedrørende VSA skal være baseret på de kerneprincipper, som findes i de internationale aftaler, og bør udvikles under fuld hensyntagen til nærhedsprincippet. I den sammenhæng er der mindst to faktorer, som peger på, at det er hensigtsmæssigt og nødvendigt, at Fællesskabet træffer foranstaltninger vedrørende VSA. For det første kan VSA være et nyttig instrument med hensyn til at fremme Fællesskabets politikker. For det andet er udbredelsen af forskellige instrumenter vedrørende VSA (som f.eks. ledelsesstandarder, mærknings- og certificeringsordninger, rapportering osv.), som kan være vanskelige at sammenligne, forvirrende for erhvervslivet, forbrugerne, investorerne og andre interessenter samt offentligheden, og dette kunne til gengæld medføre en skævvridning af markedet. Derfor kan Fællesskabets foranstaltninger i betragtning af behovet for at sikre et velfungerende internt marked og opretholde lige konkurrencevilkår bidrage til at skabe større konvergens, hvad angår de anvendte instrumenter.

Praksis og instrumenter vedrørende VSA bliver mere effektive, hvis de udgør en del af en samlet indsats vedrørende fælles målsætninger med deltagelse af alle involverede parter. De bør være gennemsigtige og baseret på klare og kontrollerbare kriterier eller benchmarking. Den offentlige politik kan bidrage til udviklingen af et sæt rammer for foranstaltninger med henblik på at fremme gennemsigtigheden og således troværdigheden af praksis vedrørende VSA.

Principper for Fællesskabets foranstaltninger

Kommissionen agter at basere sin strategi for fremme af VSA på en række principper. Principperne er som følger:

- anerkendelse af den frivillige karakter af VSA
- behov for troværdighed og gennemsigtighed i forbindelse med praksis vedrørende VSA
- fokus på aktiviteter, hvor Fællesskabets engagement giver en merværdi
- en afbalanceret og altomfattende tilgang til VSA, herunder økonomiske, sociale og miljømæssige forhold samt forbrugerinteresser
- hensyntagen til SMV'ernes behov og kendetegn
- overensstemmelse med og støtte til eksisterende internationale aftaler og instrumenter (ILO's grundlæggende arbejdsnormer, OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder).

Kommissionen har til hensigt at fokusere sin strategi på følgende områder:

(1) Øget viden om den positive betydning af VSA for virksomhederne og samfundene i og uden for Europa, navnlig i udviklingslandene
(2) Øget udveksling af erfaring og god praksis vedrørende VSA mellem virksomhederne
(3) Fremme af udviklingen af ledelsesmæssige færdigheder inden for området VSA
(4) Fremme af VSA blandt SMV'erne
(5) Forbedrede muligheder for konvergens og gennemsigtighed i forbindelse med praksis og redskaber på området for VSA
(6) Tilrettelæggelse af et forum om VSA for en række forskellige interessenter på EU-plan (EU's interessentforum)
(7) Integration af VSA i Fællesskabets politikker.

Kommissionen er rede til så vidt muligt at inddrage kandidatlandene i gennemførelsen af denne strategi. Den vil også fremme VSA som et incitament til at udvikle bæredygtig udvikling og gode styreformer i udviklingslandene.

4 FORBEDRING AF KENDSKABET TIL VSA OG FREMME AF UDVEKSLINGEN AF ERFARINGER OG GOD PRAKSIS

4.1 Udbredelse af kendskabet til betydningen af VSA for virksomhederne og samfundet

Reaktionerne på grønbogen afspejler bred enighed blandt virksomhederne om, at man forventer, at VSA bliver af strategisk betydning, når man skal sikre virksomhedernes succes på langt sigt.

Det potentiale, som politikker vedrørende VSA har for at styrke det symbiotiske forhold mellem virksomhederne og samfundet, er allerede blevet påvist inden for

områder som f.eks. bæredygtig vækst, uddannelse og social samhørighed. VSA kan støtte tilvejebringelsen af en atmosfære præget af tillid i virksomhederne, hvilket medfører et større engagement blandt arbejdstagerne og bedre resultater, hvad angår nyskabelse. En lignende atmosfære præget af tillid i forbindelse med samarbejdet blandt andre interessenter (forretningsforbindelser, leverandører og forbrugere) kan forbedre resultaterne, hvad angår ekstern nyskabelse. Den forbrugertillid, som opnås gennem VSA, kan i væsentlig grad bidrage til økonomisk vækst. Mere specifikt kan virksomhederne gennem praksis vedrørende VSA spille en betydningsfuld rolle med hensyn til at forebygge og bekæmpe korruption og bestikkelse samt med hensyn til at bidrage til at forebygge brugen af virksomheder til at "hvidvaske" penge og finansiere kriminelle aktiviteter.

Politikkerne vedrørende VSA kan også øge de samfundsgoder, som virksomhederne skaber, hvad angår nyskabelse. Nyskabende praksis rettet mod bedre job, sikrere og "arbejdstagervenlige" arbejdspladser, mainstreaming af ligestillingsaspektet og overførsel af nyskabelser eller teknologi til lokalsamfundene og udviklingslandene, der fører til en mere ligelig økonomisk og social udvikling i forholdet mellem nord og syd, er yderligere eksempler på samfundsgoder, som skabes af nyskabende virksomheder. Faktisk kan VSA spille en positiv rolle ved at fremme udvikling i tredjelande i form af deres bidrag til, at der indledes en dialog mellem disse lande, deres offentlige myndigheder, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet samt virksomheder fra andre lande.

Virksomhedernes ønske om at forbedre deres risikostyring er en betydningsfuld faktor bag VSA. Virksomhederne er generelt enige om, at VSA hjælper dem med risikostyringen, forvaltningen af deres immaterielle aktiver, interne processer og deres forbindelser med interne og eksterne interessenter. Det er også blevet hævdet, at mulighederne og fordelene for virksomhederne ved at overholde internationale sociale og miljømæssige konventioner, normer eller "bløde" lovinstrumenter er større end udgifterne. Selv om de fleste virksomheder støtter den antagelse, at VSA har en positiv betydning for konkurrenceevnen, navnlig på langt sigt, er de dog ikke i stand til at kvantificere denne betydning.

Håndfaste beviser for at social og miljømæssig ansvarlighed har en gunstig indvirkning på konkurrenceevnen og den bæredygtige udvikling, navnlig i SMV'erne, ville være det bedste og mest effektive argument for, at virksomhederne skal acceptere VSA, navnlig gennem:

- *Øget forskning i hvordan og under hvilke forhold de virksomheder, som vedtager VSA, kan bidrage til målsætningen vedrørende øget konkurrenceevne og en mere bæredygtig udvikling - oprettelse af et prioriteret område vedrørende "borgerne og styreformer i det videnbaserede samfund" i Det Europæiske Fællesskabs rammeprogram 2002-2006 for forskning, teknologisk udvikling og demonstration vil bidrage til, at man opnår denne viden.*

- *Støtte til aktiviteter, som iværksættes af virksomhederne, arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutioner og andre interessenter med henblik på at øge kendskabet til og viden om VSA.*

- *Analyse og spredning af oplysninger om praksis vedrørende VSA og deres betydning for virksomhederne og værtslandene.*

4.2 Fremme af udveksling af erfaring og god praksis vedrørende VSA mellem virksomhederne

I deres svar på grønbogen understregede erhvervssammenslutninger og individuelle virksomheder betydningen af udveksling af erfaring og god praksis vedrørende VSA mellem virksomhederne som et vigtigt redskab til videreudvikling af konceptet. Virksomhederne kan gennem en sådan udveksling få hjælp til at få kendskab til konceptet, at benchmarke deres stilling i forhold til konkurrenterne og at nå til enighed om de instrumenter, der skal anvendes, herunder f.eks. rapporteringskrav eller kontrolprocedurer Sådanne udvekslinger kunne være særligt nyttige på sektorplan, hvor de kan spille en betydningsfuld rolle med hensyn til at bestemme fælles udfordringer og muligheder for samarbejde mellem konkurrenterne. Et sådant samarbejde kunne reducere de udgifter, der er forbundet med at indføre konceptet VSA, og bidrage til at skabe lige konkurrencevilkår. Det kunne også bidrage til at udbrede konceptet VSA i forsyningskæderne.

Kooperativerne, de gensidige selskaber og foreningerne har som organisationer ledet af medlemmerne en lang tradition for at kombinere økonomisk levedygtighed med socialt ansvar. De sikrer dette gennem dialog med interessenterne og demokratisk ledelse og kan dermed udgøre et betydningsfuldt referencepunkt for andre organisationer.

Effektiviteten af eksisterende fora for udveksling af god praksis og erfaring på lokalt, regionalt og nationalt plan samt EU-plan kunne styrkes gennem bedre netværk og koordinering af disses aktiviteter.

Integration af VSA i det arbejde, som udføres af de europæiske erhvervsfremmenetværk, ville muliggøre dialog og samarbejde mellem disse.

4.3 Fremme af udveksling af erfaring og god praksis vedrørende VSA mellem medlemsstaterne

En række medlemsstater har udviklet politikker vedrørende VSA - disse er dog forskellige, fordi de afspejler nationale traditioner, forhold og problemstillinger. Med henblik på at muliggøre udveksling af oplysninger om nationale politikker og støtte arbejdet vedrørende VSA, har Kommissionen samlet en gruppe af højtstående repræsentanter for sociale interessegrupper fra medlemsstaterne, som har mødtes regelmæssigt.

Kommissionen vil fortsat fremme udveksling af oplysninger og udbredelse af god praksis, hvad angår bevidstgørelsesstrategier og -aktiviteter, med særlig vægt på SMV, samt initiativer, som har til formål at undersøge og oprette totale kvalitetsstyringssystemer samt andre politikker (lovgivning og støtte vedrørende VSA). Man vil også foreslå peer review af den praksis vedrørende VSA, som anvendes af medlemsstaterne, herunder vurdering af resultaterne og den merværdi, som opnås gennem lovgivningsmæssige rammer og overvågningsordninger.

4.4 Udvikling af ledelsesmæssige færdigheder inden for området VSA

I de fleste svar vedrørende grønbogen understreger man betydningen af uddannelse af lederne, arbejdstagerne og andre aktører for fremme af VSA. Uddannelsessystemet på alle plan spiller en afgørende rolle med hensyn til at fremme det sociale ansvar blandt borgerne, herunder blandt personer, som arbejder - eller

kommer til at arbejde - i eller uden for forretningsverdenen. Det kan udfylde denne rolle ved at sætte borgerne i stand til at forstå og værdsætte sociale, miljømæssige og etiske værdier og udruste dem til at træffe velbegrundede afgørelser. Uddannelse inden for virksomhedsledelse er af særlig betydning for VSA i denne sammenhæng, og fremme af en effektiv dialog mellem forretningsverdenen og uddannelsesinstitutionerne om dette emne kan bidrage til at fremme principper og praksis vedrørende VSA.

Udveksling af god praksis vedrørende integration af principperne for VSA i den generelle uddannelse samt uddannelsen i virksomhedsledelse kunne udvikles yderligere mellem uddannelsessystemerne, virksomhederne, arbejdstagerrepræsentanterne og andre interessenter, herunder forbrugerne.

Strukturfondene giver økonomisk støtte af et betragteligt omfang til økonomisk og social omlægning i områder med strukturelle problemer og til at tilpasse og modernisere uddannelses- og beskæftigelsespolitikkerne og de ordninger, som er forbundet hermed, navnlig med henblik på at øge arbejdstagernes tilpasningsevne og beskæftigelsesegnethed. I den forbindelse kunne Den Europæiske Socialfond anvendes til at fremme VSA i uddannelsen af ledere og andre arbejdstagere samt til at udvikle undervisningsmaterialer og kurser i uddannelsesinstitutionerne, herunder institutioner, som er aktive inden for livslang uddannelse, i samarbejde med virksomhederne.

4.5 Fremme af VSA blandt SMV'erne

Konceptet VSA blev hovedsageligt udviklet for og af store multinationale virksomheder. I tråd med Kommissionens "tænk-småt-først"-strategi bør konceptet VSA, praksis og instrumenter tilpasses de specifikke forhold i SMV'erne, som udgør langt den største del af de europæiske virksomheder. Da de er mindre komplekse, og ejeren spiller en fremtrædende rolle, forvalter SMV'erne ofte deres påvirkning af samfundet på en mere intuitiv og uformel måde end store virksomheder. Faktisk indfører mange SMV'er allerede socialt og miljømæssigt set ansvarlige praksis, uden at de kender til konceptet VSA eller oplyser om deres aktiviteter. Disse praksis defineres og opfattes ofte som ansvarlig iværksætterkultur af SMV'erne.

En undersøgelse[3], som blev gennemført for nylig, viser, at 50 % af SMV'erne angiver, at de allerede nu gennemfører socialt og miljømæssigt set ansvarlige aktiviteter til fordel for deres eksterne interessenter. Deres samfundsmæssige og sociale engagement kunne karakteriseres som værende begrænset til lokalsamfundet, af lejlighedsvis karakter og uden forbindelse med virksomhedsstrategien. Den største drivkraft er sandsynligvis ejerens/lederens etiske overvejelser, selv om et betragteligt antal SMV'er også erkender, at der er forretningsfordele i f.eks. forbedrede forbindelser med forbrugerne og lokalsamfundet. Ydermere kan der konstateres en positiv sammenhæng mellem SMV'ernes strategiske fokus og deres socialt ansvarlige aktiviteter: SMV'er, som fokuserer på nyskabelse, kvalitet og vækst ligger også i top med hensyn til deres nuværende eller fremtidige sociale engagement. Mangel på kendskab, efterfulgt af ressourcemæssige begrænsninger, synes at være den største hindring for et socialt engagement, navnlig blandt de mindste SMV'er.

---

[3] Undersøgelse af over 7 000 SMV'er i 2001 gennemført af European Network for SME Research (ENSR) i "European SMEs and Social and Environmental Responsibility" (Europæiske SMV'er og social og miljømæssig ansvarlighed), og rapport offentliggjort som led i 7. Europæiske Observationscenter for SMV, 2002, Europa-Kommissionen, GD for Erhvervspolitik (http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/analysis/observatory.htm).

Sammenslutninger af små virksomheder, støtteorganisationer og netværk kan spille en betydningsfuld rolle med hensyn til at øge kendskabet gennem tilvejebringelse af oplysninger, brugervenlige redskaber og spredning af eksempler på god praksis.

Da SMV'er ikke drager fordel af deres engagement på samme måde som store virksomheder, er det vigtigt at hjælpe SMV'erne med at nå frem til en mere strategisk tilgangsvinkel. Indsamling af oplysninger om de forretningsmæssige fordele for forskellige typer SMV'er, som har forskellig kulturel baggrund, er nøglen til en bedre forståelse og øget deltagelse af SMV'erne. I fremtiden kommer det største pres på SMV'erne for at vedtage praksis vedrørende VSA sandsynligvis fra deres store erhvervskunder, som til gengæld kunne hjælpe SMV'erne med at løse de problemer, som udfordringerne giver, ved hjælp af uddannelse, vejlederordninger og andre initiativer.

For at muliggøre en større udbredelse af praksis vedrørende en ansvarlig iværksætterkultur blandt SMV'erne er det nødvendigt med en yderligere forøgelse af kendskabet til de økonomiske fordele og at fremme dem som et risikostyringsredskab samt at:

- *arbejde mod en bedre forståelse af SMV'ernes nuværende sociale og miljømæssige engagement, herunder forskning i aspekter af VSA, som er specifikke for SMV'erne, og de forretningsmæssige fordele*
- *fremme udveksling og spredning af eksempler på god praksis, som er blevet udvalgt med hjælp fra medlemsstaternes og kandidatlandenes eksperter, organisationer, som repræsenterer SMV'erne, erhvervsfremmeorganisationer og forbrugerorganisationer (f.eks. gennem publikationer, online-indsamling af eksempler på god praksis osv.)*
- *lette udviklingen og udbredelsen af brugervenlige, skræddersyede redskaber til de SMV'er, som ønsker at iværksætte eller videreudvikle socialt ansvarlige aktiviteter på frivilligt plan (informationsmateriale, et sæt redskaber for SMV'er osv.)*
- *gøre sammenslutninger for SMV'er og erhvervsfremmeorganisationer opmærksomme på spørgsmål vedrørende VSA med henblik på at integrere disse i den støtte, som gives til initiativer vedrørende ansvarlig iværksætterkultur i SMV'er*
- *muliggøre samarbejde mellem store virksomheder og SMV'er om at forvalte deres sociale og miljømæssige ansvar (f.eks. forsyningskædeforvaltning, vejlederordninger osv.) i overensstemmelse med medlemsstaternes og EU's konkurrenceregler*
- *øge SMV'ernes kendskab til betydningen af deres aktiviteter for udviklingslandene og fremme proaktive politikker blandt SMV'erne, navnlig for så vidt angår grundlæggende arbejdsnormer, udryddelse af børnearbejde, ligestilling mellem kønnene, uddannelse, sundhedspleje og sygesikring.*

5 FREMME AF KONVERGENS OG GENNEMSIGTIGHED I FORBINDELSE MED PRAKSIS OG REDSKABER PÅ OMRÅDET FOR VSA

VSA vedrører en meget lang række af virksomhedens aktiviteter. Det gælder navnlig de virksomheder, som opererer i en række forskellige lande, og skal tilpasse sine aktiviteter til de specifikke forhold i disse lande. Forskelligartetheden har bidraget til, at man i virksomhederne har skabt en mangfoldighed af frivillige initiativer, som ofte omfatter nyskabende elementer, men også medfører udfordringer i form af mangel på gennemsigtighed og sammenlignelighed.

Gennemsigtighed er et nøgleelement i debatten vedrørende VSA, da gennemsigtighed hjælper virksomhederne med at forbedre deres praksis og adfærd; gennemsigtighed sætter også virksomhederne og tredjeparter i stand til at måle de opnåede resultater[4]. Benchmarking af VSA, som virksomhedernes resultater på det sociale og miljømæssige område kan måles i forhold til og sammenlignes med, er nyttige i forbindelse med tilvejebringelsen af gennemsigtighed og muliggør effektiv og troværdig benchmarking. Interessen for benchmarking har medført et øget antal retningslinjer, principper og normer i det sidste årti. Ikke alle disse redskaber er sammenlignelige med hensyn til anvendelsesområde, formål, implementering eller anvendelse i forskellige virksomheder, sektorer eller brancher. Det betyder, at behovet for effektiv gennemsigtighed, hvad angår virksomhedernes sociale og miljømæssige resultater, ikke er opfyldt. Efterhånden som forventningerne til VSA bliver bedre defineret, opstår der et behov for en vis konvergens mellem koncepterne, instrumenterne og praksis, hvilket ville øge gennemsigtigheden uden at hæmme nyskabelsen og være til fordel for alle parter. Benchmarkingen af VSA bør være baseret på kerneværdier og tage udgangspunkt i instrumenter, som er vedtaget på internationalt plan, som f.eks. ILO's grundlæggende arbejdsnormer og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.

Drevet af markedskræfterne er der ved at opstå en række internationale initiativer med deltagelse af en række interessenter, som arbejder hen mod konvergens og gennemsigtighed på området for VSA. Medlemsstaterne har taget forskellige initiativer for at fremme disse i overensstemmelse med deres respektive tilgang til VSA. Kommissionen ønsker at bidrage til fremme af konvergens og gennemsigtighed på området for VSA ved at gøre det muligt for virksomhederne og interessenterne at udvikle, sprede og tilslutte sig disse internationale initiativer med deltagelse af en række interessenter.

Der ønskes øget konvergens og gennemsigtighed på følgende områder:

(1) Adfærdskodekser
(2) Ledelsesstandarder
(3) Regnskabsaflæggelse, revision og rapportering
(4) Mærkning
(5) Socialt ansvarlige investeringer.

5.1 Adfærdskodekser

Offentlighedens øgede interesse i erhvervslivets påvirkning af sociale og miljømæssige forhold og etiske standarder har fået mange virksomheder, navnlig virksomheder i sektoren for forbrugsvarer, til at indføre adfærdskodekser i forhold vedrørende arbejdskraften, menneskerettigheder og miljøet.

Adfærdskodekser er nyskabende og betydningsfulde instrumenter til fremme af grundlæggende menneskerettigheder, arbejdstagernes grundlæggende rettigheder og miljøbeskyttelse samt praksis for bekæmpelse af korruption - navnlig i lande, hvor de offentlige myndigheder ikke har indført minimumsnormer. Det bør dog understreges, at disse ikke erstatter, men kun supplerer national og international lovgivning, EU-lovgivningen samt de kollektive aftaler.

---

[4] Større gennemsigtighed forebygger også, at kriminelle organisationer og terroristgrupper udnytter virksomhederne til at "hvidvaske" og tjene penge.

Den største udfordring i forbindelse med kodekserne er at sikre, at de gennemføres, overvåges og kontrolleres effektivt. I den forbindelse fremmer Kommissionen, at virksomhederne i vidt omfang overholder de adfærdskodekser, som de internationale organisationer har udviklet. Man bør være særligt opmærksom på at indføre kodekser for arbejdstagere i den uformelle sektor og underleverandører i frihandelsområderne.

Kommissionen mener, at adfærdskodekserne bør:

– være baseret på ILO's grundlæggende konventioner og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder som en fælles minimumsstandardreference

– omfatte hensigtsmæssige mekanismer til evaluering og kontrol af deres indførelse samt et system til kontrol af overholdelsen

– inddrage arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter, herunder interessenter i udviklingslandene, som påvirkes af dem, i udarbejdelsen, gennemførelsen samt overvågningen

– omfatte bestemmelser om spredning af god praksis i de europæiske virksomheder.

Kommissionen opfordrer EU's interessentforum (se nedenfor) til at overveje eksisterende adfærdskodeksers effektivitet og troværdighed, og hvordan man kan fremme konvergens på europæisk plan.

5.2 Ledelsesstandarder

Stillet over for et voksende antal komplekse spørgsmål inden for områder som praksis på arbejdsmarkedet og forbindelser med leverandørerne, som har betydning for hele deres organisation, ville virksomhederne uanset sektor, størrelse, struktur eller udviklingstrin drage fordel af at tage hensyn til sociale og miljømæssige forhold i deres daglige arbejde. I den sammenhæng kunne forvaltningssystemer vedrørende VSA - som f.eks. totale kvalitetsstyringssystemer - give virksomhederne mulighed for at få et klart billede af konsekvenserne af deres sociale og miljømæssige forhold, og hjælpe dem med at sætte ind over for de vigtigste konsekvenser og forvalte disse hensigtsmæssigt.

For eksempel ordningen for miljøledelse og miljørevision giver mulighed for frivillig deltagelse i en miljøledelsesordning. Det er en ordning for virksomheder og andre organisationer, som er villige til forpligte sig til at evaluere, forvalte og forbedre deres miljømæssige og økonomiske resultater. Derudover udgør en aktiv inddragelse af arbejdstagerne motoren bag ordningen for miljøledelse og miljørevision og bidrager til en social forvaltning af organisationerne.

Kommissionen vil fremme accepten af ordningen som et instrument knyttet til VSA og undersøge muligheden for at anvende ordningens tilgangsvinkel til at behandle spørgsmål vedrørende virksomhedernes og andre organisationers sociale resultater. Man opfordrer EU's interessentforum (se nedenfor) til at undersøge emnet.

5.3 Måling, rapportering og troværdighed

I det sidste årti er flere og flere virksomheder begyndt at offentliggøre oplysninger om deres sociale og miljømæssige resultater. Rapportering omfattende den tredobbelte bundlinje vedrørende økonomiske, sociale og miljømæssige indikatorer

er ved at blive god praksis. I denne tidlige fase af eksperimenterne kan fleksibilitet muligvis sikre, at rapporteringen er afstemt efter den enkelte virksomheds forhold. En større enighed om den type oplysninger, som skal offentliggøres, formatet for rapporteringen, anvendte indikatorer og evalueringens troværdighed samt revisionsproceduren ville muliggøre en mere hensigtsmæssig benchmarking og kommunikation vedrørende virksomhedernes resultater inden for de enkelte sektorer og vedrørende virksomheder af samme størrelse. Retningslinjerne udviklet under Global Reporting Initiative (GRI) er et godt eksempel på et sæt retningslinjer for rapportering, som kunne udgøre grundlaget for en sådan enighed.

Gyllenhammar-rapporten om håndtering af ændringer henviser til behovet for udarbejdelse af sociale rapporter på baggrund af høringer af arbejdstagernes repræsentanter og for, at disse indeholder strukturerede oplysninger om praksis og politikker vedrørende ansættelses- og arbejdsforhold.

I sin meddelelse om EU's strategi for bæredygtig udvikling (15.5.2001) opfordrede Kommissionen alle offentligt noterede virksomheder med mindst 500 ansatte til at offentliggøre den tredobbelte bundlinje, som måler deres resultater i forhold til økonomiske, miljømæssige og sociale kriterier, i deres rapport til aktionærerne.[5]

Kommissionen opfordrer EU's interessentforum (se nedenfor) til at udvikle retningslinjer og kriterier for regnskabsaflægning, rapportering og revision, som er vedtaget i fællesskab, senest medio 2004.

5.4 Mærkning

Forbrugernes ret til oplysninger er nedfældet i EF-traktaten Oplysningerne bør være nøjagtige og tilgængelige, for at de kan være nyttige for forbrugerne. Da forbrugerne giver udtryk for, at de i stigende grad foretrækker produkter og tjenesteydelser, som det er socialt og miljømæssigt ansvarligt at købe, er det af afgørende betydning, at forbrugerne har adgang til oplysninger om de sociale og miljømæssige produktionsforhold, således at de kan træffe velbegrundede valg. Sådanne oplysninger er til rådighed i forskellig form og fra forskellige kilder, herunder producentens anbringender, oplysninger fra forbrugerorganisationer og mærkning, som er kontrolleret af en tredjepart.

Overholdelse af kriterier aftalt i fællesskab vedrørende virksomhedens egne sociale og miljømæssige anbringender og vurderingen heraf kunne bidrage til at forbedre disse anbringenders effektivitet og troværdighed. Det er af afgørende betydning, at medlemsstaterne og interessenterne overvåger disse anbringender. Kommissionen er ved at færdiggøre retningslinjerne for producenterne og distributørernes egne anbringender og vurderingen heraf på grundlag af standarden ISO 14021:1999 med det formål at forebygge vildledende anbringender og at fremme troværdige anbringender.

---

5 I det forslag, som blev fremsat for nylig om modernisering af Rådets fjerde (78/660/EØF) og syvende direktiv (83/349/EØF) og vedtaget den 28.5.2002, KOM(2002) 259, har Kommissionen foreslået ændringer af direktiverne med henblik på at fremme, at årsregnskabet skal omfatte oplysninger, som ikke er af finansiel karakter og er relevante for at forstå virksomhedens resultater og dens stilling ved årets afslutning - dvs. at årsregnskabet ikke kun skal omfatte de finansielle aspekter af resultaterne eller stillingen ved årets afslutning.

Forbrugerne får også oplysninger gennem godkendelsesordninger, som f.eks. lister over tildelte priser, udmærkelser, mærker osv., som tildeles for god praksis i bestemte sammenhænge. EF's miljømærke[6] samt initiativer vedrørende retfærdig og etisk handel, herunder mærker, er eksempler på produktmærkningsordninger, som er kontrolleret af en tredjepart. De er dog kun til rådighed for et begrænset antal produktkategorier. Hvad angår de fleste forbrugsvarer, er der ikke let adgang til de relevante sociale og miljømæssige oplysninger.

Både bevægelserne for etisk handel og bevægelserne retfærdig handel er ved at nå til enighed om fælles initiativer, hvis formål er udvikling af gennemsigtige og kontrollerbare kriterier for mærkning og certificering. Kommissionen ser med glæde på dette arbejde samt rationaliseringen af eksisterende mærker gennem initiativer som f.eks. det nye fælles mærke for retfærdig handel, som er blevet lanceret af FLO (Fair Trade Labelling Organisations), og undersøger behovet for at vedtage yderligere foranstaltninger til fremme af retfærdig og etisk handel.

Deltagelse i mærkningsordninger bør være frivillig. Mærkningsordningerne bør gennemføres på en objektiv, gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde under overholdelse af EU's internationale forpligtelser og gældende konkurrenceregler. ILO's konventioner om de grundlæggende arbejdsnormer bør udgøre mindstekravet til sådanne ordninger. EU støtter ILO's arbejde, hvad angår private frivillige initiativer.

Hvis der undervises i at træffe velbegrundede produktvalg, kunne uddannelse bidrage til at udvikle et større kendskab til behovet for produkter og tjenesteydelser, som det er socialt ansvarligt at købe.

I sin nye strategi for forbrugerpolitikken for 2002 til 2006 forpligter Kommissionen sig til at undersøge eksisterende private mærkningsordninger som f.eks. organisk mærkning og foranstaltninger vedrørende retfærdig handel og VSA for at vurdere deres effektivitet og behovet for yderligere foranstaltninger for at nå målsætningerne vedrørende gennemsigtighed og oplysning af forbrugerne med henblik på at fremme bæredygtig udvikling.

Kommissionen opfordrer EU's interessentforum (se nedenfor) til at tilstræbe at fastlægge retningslinjer for mærkningsordninger, som er vedtaget i fællesskab og supplerer ILO's grundlæggende konventioner og miljømæssige standarder.

5.5 Socialt ansvarlige investeringer

Hvis socialt ansvarlige investeringer skal bidrage til fremme af VSA, er det af afgørende betydning, at ratingorganisationerne - uafhængige konsulenter eller investeringsbankernes afdelinger for socialt ansvarlige investeringer - udvikler kriterier og indikatorer, som kan anvendes til at bestemme de faktorer, som giver socialt ansvarlige virksomheder konkurrencemæssige fordele og forretningsmæssig succes.

---

6 EF's miljømærke (Blomsten) tildeles produkter af højeste miljømæssige kvalitet. Blomsten er et gennemsigtigt og troværdigt mærke, da overholdelsen af kriterierne certificeres, kontrolleres og overvåges af en uafhængig tredjepart. Forbrugeren kan have tillid til, at et produkt, som bærer mærket, er et af de bedste med hensyn til miljømæssige forhold.

Med henblik på at øge kendskabet til forhold vedrørende socialt ansvarlige investeringer har en række medlemsstater allerede vedtaget lovgivning, som kræver, at pensionsfondene offentliggør, om og hvordan de tager hensyn til sociale, miljømæssige og etiske faktorer i forbindelse med deres investeringsbeslutninger. Selv om en sådan lovgivning ikke pålægger de ansvarlige for pensionsfondene at vedtage politikker vedrørende socialt ansvarlige investeringer, øger den gennemsigtigheden i forbindelse med dette emne. Når pensionsfondene begynder at kræve flere oplysninger fra de virksomheder, de investerer i, kan virksomhederne se en fordel i at offentliggøre oplysninger om deres sociale og miljømæssige resultater.

Registreringserklæringer og prospekter offentliggjort i forbindelse med en børsintroduktion kan være endnu en nyttig kilde til oplysninger om sociale og miljømæssige risici, som giver den fremtidige investor mulighed for at vurdere den samlede risiko, der er forbundet med en virksomhed.

Kommissionen opfordrer de ansvarlige for erhvervstilknyttede pensionsordninger og investeringsfonde inden for detailhandelen til at offentliggøre, om og hvordan de tager hensyn til sociale, miljømæssige og etiske faktorer i forbindelse med deres investeringsbeslutninger.

Kommissionen opfordrer til at iværksætte initiativer, som har til formål at overvåge og benchmarke pensionsfonde og investeringsfondes praksis vedrørende og til støtte for VSA, og opfordrer EU's interessentforum (se nedenfor) til at overveje, om man kan fastlægge en fælles EU-tilgang.

6 TILRETTELÆGGELSE AF ET FORUM OM VSA FOR EN RÆKKE FORSKELLIGE INTERESSENTER PÅ EU-PLAN (EU'S INTERESSENTFORUM)

I den foregående del blev der bestemt en række områder (adfærdskodekser, ledelsesstandarder, regnskabsaflæggelse, revision og rapportering, mærkning og socialt ansvarlige investeringer), hvor øget konvergens og gennemsigtighed er ønskeligt med henblik på yderligere at fremme udviklingen af praksis vedrørende VSA på europæisk plan og på grundlag af europæiske værdier og at muliggøre, at man således bidrager til EU's strategiske mål for 2010, som blev vedtaget på topmødet i Lissabon.

Fælles tilgange og standardløsninger er sikkert ikke mulige på alle områder, da VSA er et uhåndgribeligt koncept, og interessenter har også forskellige og nogle gange modstridende interesser. En struktureret og partnerskabsbaseret tilgang mellem virksomhederne og deres forskellige interessenter, som beskrevet i grønbogen, kan dog bruges til at trække på fælles erfaringer, at opnå enighed, hvor det er muligt, og at fremme nyskabelse.

EU's succes med hensyn til fremme af VSA afhænger i sidste ende af, at principperne for VSA, som skal baseres på et omfattende partnerskab med repræsentanter for samfundet som sådan, accepteres af virksomhederne, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet, herunder forbrugerorganisationer, og de offentlige myndigheder, herunder også de offentlige myndigheder i tredjelande. Inddragelse af alle berørte interessenter er nøglen til at sikre accept og troværdighed af VSA samt bedre overholdelse af principperne herfor. I reaktionerne på grønbogen har man i en række tilfælde opfordret Kommissionen til at fremme dialogen mellem virksomhederne og deres interessenter.

Kommissionen foreslår derfor ***at oprette et forum om VSA for en række forskellige interessenter på EU-plan*** *med henblik på at fremme gennemsigtighed og konvergens i forbindelse med praksis og instrumenter vedrørende VSA gennem:*

- *udveksling af erfaring og god praksis mellem aktører på EU-plan*
- *sammenkædning af eksisterende initiativer inden for EU og en indsats for at fastlægge en fælles EU-tilgang og vejledende principper, herunder som grundlag for dialog i internationale fora og med tredjelande*
- *bestemmelse og undersøgelse af områder, hvor yderligere tiltag er nødvendige på europæisk plan.*

Det foreslåede forum, som skal have en repræsentant fra Kommissionen som formand, skal samle ca. 40 organisationer, som repræsenterer arbejdsgiverne, arbejdstagerne, forbrugerne og civilsamfundet samt virksomhedsnet. Kommissionen sigter mod at sikre en ligelig repræsentation af de forskellige interessenter. De andre EU-institutioner bliver opfordret til at deltage med observatørstatus.

Der er planlagt en struktur med to niveauer:

- to plenarmøder på politisk plan i forummet hvert år, hvor man skal fastlægge brede retningslinjer, forretningsorden og et arbejdsprogram og vurdere udviklingen
- temabaserede rundbordssamtaler med en mere begrænset deltagerkreds, som skal fastlægges af forummet, med henblik på at gennemføre arbejdsprogrammet Alt afhængig af de specifikke emner, som behandles, skal deltagelsen i rundbordssamtalerne omfatte de relevante interessenter og eksperter, og man skal i den forbindelse bruge Internettet til at gennemføre høringer og opnå input, hvis udgifterne til direkte deltagelse er for høje. Man vil også sikre deltagelse af udviklingslandene.

En styringsgruppe med deltagelse af repræsentanter fra Kommissionen og ledende deltagerorganisationer får ansvaret for den daglige ledelse af forummet.

Offentligheden har adgang til dagsordenen, de dokumenter, som behandles, og resultaterne af forummets rundbordssamtaler via Europa-webstedet. Forummets aktiviteter bliver støttet økonomisk inden for rammerne af Kommissionens nuværende økonomiske, menneskelige og administrative ressourcer.

Kommissionen opfordrer EU's interessentforum til så vidt muligt senest medio 2000 at drøfte og vedtage vejledende principper vedrørende følgende emner:

- forholdet mellem VSA og konkurrenceevnen (de forretningsmæssige fordele)
- hvorledes VSA kan bidrage til bæredygtig udvikling, navnlig i udviklingslandene, og til integrering af ligestillingsaspektet
- SMV-specifikke aspekter (redskaber, store virksomheders rolle som vejledere, aspekter vedrørende forsyningskæden)

– effektiviteten og troværdigheden af adfærdskodekser, skal være baseret på principper, der er vedtaget på internationalt plan, navnlig OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder

– udvikling af retningslinjer og kriterier, som er vedtaget i fællesskab, for måling af, rapportering om og sikring af VSA

– fastlæggelse af retningslinjer, som er vedtaget i fællesskab, vedrørende mærkningsordninger, støtte til ILO's grundlæggende konventioner og miljømæssige standarder

– offentliggørelse af pensionsfonde og andre fondes politikker vedrørende socialt ansvarlige investeringer.

EU's interessentforum kan også pege på andre emner, som det er nødvendigt at drøfte.

Forummet opfordres til inden sommeren 2004 at forelægge en rapport om sit arbejde for Kommissionen, som så skal foretage en evaluering af resultaterne, tage stilling til dets fremtid og overveje, om andre initiativer, som navnlig inddrager virksomhederne og de andre interessenter, er relevante med henblik på yderligere at fremme VSA.

7 INTEGRATION AF VSA I ALLE EU'S POLITIKKER

Inden for rammerne af strategien for bæredygtig udvikling, som blev vedtaget af EU på topmødet i Göteborg i juni 2001, og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, som blev vedtaget i Nice i december 2000, har EU forpligtet sig til fuldt ud at integrere økonomiske, sociale og miljømæssige overvejelser samt grundlæggende rettigheder, herunder grundlæggende arbejdsnormer og ligestilling mellem mænd og kvinder, i sine politikker og aktiviteter under hensyntagen til både deres interne og eksterne dimensioner.

Praksis vedrørende VSA kan bidrage til, at man når målsætningerne for EU's politikker, navnlig vedrørende bæredygtig udvikling, ved at supplere eksisterende politiske redskaber som f.eks. handels- og udviklingsaftaler.

For at sikre sammenhæng mellem EU's politikker har Kommissionen forpligtet sig til:

– *yderligere at fremme integration af principperne for VSA i EU's politikker, hvor det er hensigtsmæssigt*

– *i 2004 at offentliggøre en rapport om VSA, om arbejdet i EU's interessentforum og de på det tidspunkt opnåede resultater samt om integrationen af VSA i alle EU's politikker*

– *at oprette en tværtjenstling gruppe om VSA inden for Kommissionen med henblik på at udveksle oplysninger og opnå konsekvens i forbindelse med de aktiviteter, som Kommissionen gennemfører på området for VSA.*

7.1 Politikken vedrørende beskæftigelse samt sociale anliggender og arbejdsmarkedsforhold

I en virksomhed vedrører VSA job af bedre kvalitet, livslang uddannelse, oplysning, høring og deltagelse af arbejdstagerne, lige muligheder, integration af handicappede samt foregribelse af den industrielle udvikling og omstruktureringer. Den sociale dialog opfattes som et kraftfuldt instrument, når man skal behandle beskæftigelsesrelaterede spørgsmål.

Politikken vedrørende beskæftigelse samt sociale anliggender og arbejdsmarkedsforhold integrerer principperne for VSA navnlig gennem den europæiske beskæftigelsesstrategi, et initiativ vedrørende socialt ansvarlig omstrukturering, den europæiske strategi for social integration, initiativer til fremme af ligestilling og forskelligartethed på arbejdspladsen, EU's handicapstrategi og strategien for sundhed og sikkerhed.

I dokumentet "Anticipating and managing change: a dynamic approach to the social aspects of corporate restructuring" (Foregribelse og forvaltning af ændringer: en dynamisk tilgang til de sociale aspekter i forbindelse med omstrukturering af virksomheder) har Kommissionen understreget, at tilstrækkelig hensyntagen til og behandling af omstruktureringens sociale betydning bidrager til accepten heraf og til at forbedre de muligheder, den medfører. Kommissionen har opfordret arbejdsmarkedets parter til at udtale sig om det nyttige i på fællesskabsplan at fastlægge en række principper for tiltag, som kunne være til støtte for virksomhedernes gode praksis i forbindelse med omstruktureringer.

I meddelelsen "Tilpasning til ændringerne i arbejdslivet og i samfundet: en ny fællesskabsstrategi for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen 2002-2006"[7] har Kommissionen givet udtryk for, at den har til hensigt at opfordre til udvikling af instrumenter til fremme af nyskabende tilgange, tilskynde aktørerne til at "overbyde hinanden" og inddrage samtlige involverede parter i arbejdet på at virkeliggøre strategiens samlede mål, specielt inden for nye områder, der egner sig dårligt til en normativ tilgang.

Dybt rodfæstede samfundsmæssige ændringer som f.eks. kvindernes øgede deltagelse på arbejdsmarkedet bør afspejles i VSA, hvorved man tilpasser sig strukturelle ændringer og ændrer arbejdsmiljøet med henblik at skabe mere lige vilkår for begge køn og anerkender kvinders værdifulde bidrag som strategier, som vil være til fordel for samfundet samt virksomheden selv.

Det Europæiske Handicapår 2003 giver virksomhederne mulighed for at udveksle erfaring om praksis og strategier vedrørende VSA og at gennemføre foranstaltninger med henblik på at optræde på socialt ansvarlig vis over for handicappede, hvad angår fremme af lige beskæftigelsesmuligheder, udvikling af produkter, som kan anvendes af alle, samt forbedring af adgangen til teknologiske hjælpemidler.

7.2 Erhvervspolitik

Kun konkurrencedygtige og overskudsgivende virksomheder kan på langt sigt bidrage til bæredygtig udvikling ved at skabe velstand og job, uden at det går ud over

---

[7] (KOM(2002) 118 endelig).

samfundets sociale og miljømæssige behov. Faktisk er kun overskudsgivende virksomheder bæredygtige, og de har bedre muligheder for at vedtage/udvikle ansvarlige praksis.

Erhvervspolitikkens rolle er at bidrage til at skabe et erhvervsklima, som er befordrende for målsætningen fra Lissabon om at blive verdens mest dynamiske videnbaserede økonomi, for en iværksætterkultur og en bæredygtig økonomisk vækst. Formålet er at sikre en afbalanceret tilgang til bæredygtig udvikling, som maksimerer synergieffekten mellem de økonomiske, sociale og miljømæssige dimensioner.

Et andet nøgleelement er at hjælpe virksomhederne med at forbedre deres konkurrenceevne og at møde de udfordringer, som overgangen til en videnbaseret økonomi medfører. Erhvervspolitikken fokuserer i særlig grad på SMV'erne og en iværksætterkultur præget af ansvarlighed, og man gennemfører i den forbindelse projekter med henblik på at bestemme god praksis inden for politik og støtte. Yderligere prioriterede aktioner drejer sig blandt andet om forskning i betydningen af VSA og bæredygtig udvikling for virksomhedens resultater, sektorspecifikke aspekter (IKT, turisme, tjenesteydelser, den sociale økonomi), VSA og nyskabelse samt forvaltning af virksomhedernes uhåndgribelige aktiver.

7.3 Miljøpolitik

Miljøkrav har i løbet af de sidste 25 år udviklet sig til at være af horisontal karakter og til at vedrøre alle fællesskabspolitikker, som det fremgår af EF-traktatens artikel 6. Samtidig omfatter VSA sunde og progressive miljømæssige principper. Erfaringen viser, at virksomheder, som følger sunde miljøstandarder på mellemlangt og langt sigt er mere konkurrencedygtige på det internationale marked, da miljøstandarder fremmer nyskabelse og modernisering af processerne og produkterne og medfører renere teknologier. Omvendt kan det også forholde sig således, at internationalt konkurrencedygtige virksomheder i højere grad er i stand til at investere i nyere, mere effektive og renere teknologier.

Erhvervslivets rolle med hensyn til at tilvejebringe miljømæssig bæredygtighed er et centralt emne i det sjette miljøhandlingsprogram, som blev vedtaget for nylig og bygger på en række fællesskabsaktioner, som har vedrørt de forskellige dimensioner af virksomhedernes ansvar på miljøområdet.

– Ordningen for miljøledelse og miljørevision, som allerede er blevet omtalt, fremmer løbende forbedringer af de miljømæssige resultater i forbindelse med industrielle aktiviteter ved at forpligte virksomhederne til at evaluere og forbedre deres egne miljømæssige resultater.

– Kommissionen støtter også aktivt European Eco-Efficincy Initiative (EEEI), et initiativ under World Business Council for Sustainable Development og European Partners for the Environment, som har til formål at integrere miljømæssig effektivitet i hele Europas erhvervsliv og i EU's erhvervspolitikker og økonomiske politikker.

– I Europa-Kommissionens henstilling vedrørende anerkendelse, måling og offentliggørelse af miljøforhold i virksomhedernes årsregnskaber og årsrapporter har man fastlagt fællesskabsnormer med henblik på at tilvejebringe pålidelige,

sammenlignelige og nyttige oplysninger om virksomhedernes miljømæssige resultater.

– I rapporten "Miljøteknologi og bæredygtig udvikling"[8] har Kommissionen understreget betydningen af miljøteknologier og deres evne til at bidrage til både den enkelte virksomheds overskud og økonomiens konkurrenceevne. Navnlig brugen af renere "integrerede" teknologier forbindes ofte med forbedret proceseffektivitet og kan give virksomhederne besparelser takket være forbedret ressourceeffektivitet, mindre spild osv. Det giver klare retningslinjer for de tiltag, som iværksættes af virksomheder, der er villige til at forbedre deres miljømæssige resultater. Kommissionen har til hensigt at behandle dette emne inden for rammerne af den fremtidige handlingsplan for fremme af grønne teknologier.

Som en del af deres strategier for VSA opfordres virksomhederne til at vedtage ovennævnte principper og tilgange. Ordningen for miljøledelse og miljørevision kan være et vigtigt redskab i forbindelse med gennemførelsen.

7.4 Forbrugerpolitik

VSA er delvist blevet udviklet som reaktion på forbrugernes krav og forventninger. Forbrugerne kræver i forbindelse med deres købsadfærd i stigende grad oplysninger og forsikring om, at man tager hensyn til deres mere overordnede interesser som f.eks. miljømæssige og sociale overvejelser. Virksomhederne er i stigende grad lydhøre over for disse krav for både at beholde nuværende kunder og tiltrække nye.

Forbrugerne og deres repræsentative organisationer har derfor en betydningsfuld rolle at spille i forbindelse med udviklingen af VSA. Skal VSA fortsat tjene sit formål, må der derfor etableres stærke kommunikationsforbindelser mellem virksomhederne og forbrugerne.

Hvad angår retfærdig handelspraksis, er Kommissionen i gang med at høre de interesserede parter om detaljerne i et muligt rammedirektiv, som ville harmonisere de nationale regler om retfærdig handelspraksis (reklame, aggressiv markedsføring, eftersalgsservice osv.) mellem virksomhederne og forbrugerne[9].

7.5 Politikken vedrørende offentlige indkøb

EU's regler vedrørende offentlige indkøb er af overvejende økonomisk karakter, men skal også ses i lyset af kravet om bæredygtighed i EF-traktatens artikel 2. Kommissionens fortolkningsmeddelelser om fællesskabslovgivningen vedrørende offentlige indkøb og mulighederne for at integrere sociale[10] og miljømæssige[11] overvejelser i politikken for offentlige indkøb har klarlagt, hvordan fællesskabslovgivningen giver adskillige muligheder til offentlige indkøbere, som ønsker at integrere sociale og miljømæssige overvejelser i procedurerne for offentlige indkøb, samtidig med at de sikrer overholdelse af princippet om at vælge

8 (KOM(2002) 122).
9 KOM(2002) 289 endelig, KOM(2001) 531 endelig.
10 KOM(2001) 566 endelig af 15.10.2001.
11 KOM(2001) 274 endelig af 4.7.2001.

det mest fordelagtige tilbud for skatteyderne og lige adgang for alle leverandører i EU.[12]

Når offentlige indkøb ikke falder ind under anvendelsesområdet for EU's direktiver om offentlige indkøb, er offentlige indkøbere generelt mere fritstillet, hvad angår integration af miljømæssige overvejelser i deres procedurer, forudsat at disse er forenelige med de overordnede regler og principper i EF-traktaten og medlemsstaternes lovgivning. Offentlige indkøbere mangler dog generelt specifikke oplysninger om, hvilke sociale og miljømæssige karakteristika de søger i et givent produkt. For at tage den miljømæssige dimension af dette emne op har Kommissionens tjenestegrene i november 2001 udstedt retningslinjer for mere "grønne" offentlige indkøb gennem anvendelse af kriterierne for det europæiske miljømærke. Man er på nuværende tidspunkt i færd med at udarbejde andre initiativer inden for området offentlige indkøb og miljøet. Disse omfatter en praktisk håndbog om "grønne" offentlige indkøb og en database, som giver oplysninger om de miljømæssige aspekter af en række vigtige produkter og tjenesteydelser for indkøbere, der arbejder for en privat virksomhed eller det offentlige.

At muliggøre udveksling af erfaring om mulighederne for at tage hensyn til sociale overvejelser i forbindelse med offentlige indkøb - som beskrevet i Kommissionens meddelelse - kunne være nyttigt med henblik på at øge kendskabet blandt offentlige indkøbere.

7.6 Udenrigspolitik, herunder udviklingspolitik og handel

EU kan effektivisere fremme af VSA på internationalt plan, da man har en række enestående aftaler med tredjelande og regionale sammenslutninger, herunder Cotonou-aftalen med landene i Afrika, Vestindien og Stillehavet. Siden 1994 har disse omfattet en klausul, som definerer menneskerettigheder som et grundlæggende element i aftalen, som fungerer som grundlag for dialog med et tredjeland om menneskerettigheder. Det omfatter fremme af respekten for grundlæggende arbejdsnormer, da dette udgør et nødvendigt grundlag for, at virksomheder, som investerer i udviklingslande, kan gennemføre vellykkede aktiviteter vedrørende VSA.

EU's tilgang inden for dette område blev beskrevet i meddelelserne "Hvordan den Europæiske Union kan medvirke til at fremme menneskerettigheder og demokratisering i tredjelande"[13] og "Fremme af grundlæggende arbejdstagerrettigheder og forbedring af de sociale styringssystemer i en globaliseret økonomi"[14]. Den omfatter brugen af bilateral dialog med regeringerne og udviklingshjælp til opbygning af kapacitet samt yderligere handelsincitamenter under EU's generelle præferenceordning, hvor landene overholder og anvender minimumsstandarder på det sociale og miljømæssige område. Den generelle præferenceordning indeholder også bestemmelser om midlertidige ophævelser, når et land begår alvorlige og systematiske overtrædelser af en eller flere af de grundlæggende arbejdsnormer, der henvises til i ILO's erklæring om grundlæggende principper og rettigheder vedrørende arbejde.

---

12 Derudover kan manglende overholdelse af den relevante lovgivning, dvs. på det sociale og miljømæssige område, tages i betragtning af indkøberen med henblik på at udelukke en tilbudsgiver fra at deltage i en kontrakt.

13 KOM(2001)252 endelig

14 KOM(2001) 416.

EU kan også spille en rolle med hensyn til at fremme dialogen mellem EU og civilsamfundene i tredjelandene, herunder virksomhederne, og man kan bruge den rolle til at udbrede konceptet VSA yderligere. Fagforeningerne, forbrugerorganisationerne, menneskerettighedsforkæmperne og andre, som fungerer som vagthund, spiller en betydningsfuld rolle med hensyn til at fremme og sikre overholdelsen af de grundlæggende rettigheder. Ved at fremme udveksling af erfaring og god praksis mellem sådanne organisationer i EU og tilsvarende organisationer i udviklingslandene kan EU bidrage til at opbygge en kapacitet til at overvåge udenlandske og indenlandske investorers faktiske anvendelse af principperne for VSA. En sådan debat kan også fremme konvergens mellem de forskellige tilgangsvinkler. Fællesskabets hjælpeprogrammer kan i givet fald anvendes til at støtte en sådan dialog og kapacitetsopbygning vedrørende VSA.

Fremme af debatten om VSA er særlig nyttig i udviklingslandene, hvor man har et ringe kendskab til konceptet, eller hvor man betragter det med mistro som en form for protektionisme eller hindring for investeringsstrømmen snarere end som en markedsføringsmæssig mulighed (f.eks. gennem sociale mærkningsordninger) og et redskab til at tiltrække direkte udenlandske investeringer. Men det er også nyttigt for EU at fremme inddragelse af VSA blandt de emner, som er genstand for dialogen med regeringerne i industrilandene, virksomhederne og civilsamfundet, navnlig når disse udgør, den kilde, hvorfra større direkte udenlandske investeringer udspringer, således at man kan fremme konvergerende og effektive globale tilgange.

EU kan tage føringen med hensyn til at fremme VSA i multilaterale og globale fora som f.eks. OECD og den forestående verdenskonference om bæredygtig udvikling i Johannesburg i august 2002.

EU kan også indgå i direkte dialog med multinationale virksomheder og opfordre dem til at spille en rolle med hensyn til at fremme respekt for menneskerettigheder og arbejdsnormer, herunder ligestilling mellem mænd og kvinder, navnlig hvis deres aktiviteter spiller en betydningsfuld rolle i lande, som har dårlige resultater på dette område.

Når der gives offentlig støtte til virksomhederne, medfører det ydermere, at regeringen er medansvarlig for aktiviteterne. Aktiviteterne bør derfor være i overensstemmelse med OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder og blandt andet ikke involvere bestikkelse, forurening af miljøet eller børne- og tvangsarbejde. At gøre adgangen til støtte til fremme af international handel, investeringer og eksportkreditforsikring samt til offentlige kontrakter afhængig af accept og overholdelse af OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, samtidig med at man overholder Fællesskabets internationale forpligtelser, kunne overvejes af EU's medlemsstater og andre stater, som tilslutter sig OECD's erklæring om internationale investeringer.

Efter vedtagelsen i 1997 af OECD's konvention om bestikkelse af udenlandske offentligt ansatte i forbindelse med internationale handelstransaktioner er det strafbart (herunder ansvarspådragende for virksomheden) inden for alle landenes jurisdiktioner (herunder EU's medlemsstater) at bestikke en offentligt ansat, uanset hvilken jurisdiktion i verden denne hører ind under. Oplysningsaktiviteterne i hele den private sektor bør forbedres med henblik på at gøre virksomhederne bevidste om de skadelige konsekvenser, som korrupt praksis kan have for virksomhederne og deres omdømme, hvorved man bidrager til at forebygge korruption.

Med henblik på at fremme principper og praksis vedrørende VSA på internationalt plan og navnlig i udviklingslandene vil Kommissionen:

- *Forfølge den tilgang, som er beskrevet i dens meddelelse "Fremme af grundlæggende arbejdstagerrettigheder og forbedring af de sociale styringssystemer i en globaliseret økonomi". Den gentager sin opfordring til Rådet om så hurtigt som muligt at vedtage en strategi for forbedring af de globale, sociale styringssystemer og fremme af grundlæggende arbejdsnormer som et nødvendigt grundlag for det nuværende initiativ vedrørende VSA.*

- *I tråd med denne tilgang give støtte til kapacitetsopbygning og teknisk bistand til udviklingslandene med henblik på at fremme overholdelse af vedtagne internationale miljø- og arbejdsnormer, hvorved man bidrager til at fremme bæredygtig udvikling og etablerer et solidt grundlag for både udenlandske og indenlandske investorers anvendelse af principperne for VSA.*

- *Fremme kendskabet til og anvendelsen af VSA i udlandet, herunder gennem sine delegationer, ved at opfordre til debat og udveksling af god praksis mellem og blandt interessenter i tredjelande og Europa.*

- *Støtte og fremme Fællesskabets og EU's medlemsstaters engagement, hvad angår OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder ved at indføje følgende sætning i EU's aftaler med tredjelande: "Parterne (eller Det Europæiske Fællesskab og medlemsstaterne) minder de multinationale virksomheder om, at det anbefales, at man overholder OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, uanset hvor man opererer".*

7.7 Offentlige forvaltninger

Offentlige forvaltninger, herunder Kommissionen, skal anvende principperne for VSA i forbindelse med deres eget forvaltningsarbejde og deres egne interessenter.

Kommissionen har besluttet at anvende en mere integreret og systematisk tilgang til forvaltningen af sociale og miljømæssige forhold i sit eget administrationsarbejde. Den har besluttet sig til at tilslutte sig ordningen for miljøledelse og miljørevision og opfordrer andre offentlige myndigheder til også at følge dette eksempel.

Kommissionen har til hensigt at:

- foretage en yderligere integration af sociale og miljømæssige prioriteringer i sin egen forvaltning, herunder i forbindelse med sine egne offentlige indkøb

- vurdere sine sociale og miljømæssige resultater gennem offentliggørelse af en rapport om sociale og miljømæssige forhold senest i 2004

- iværksætte en bevidstgørelseskampagne rettet mod Kommissionens ansatte i 2003.

Kommissionen opfordrer offentlige forvaltninger på nationalt, regionalt og lokalt plan til også at undersøge deres praksis med henblik på at integrere sociale og miljømæssige overvejelser.